

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"THERE IS NO GAIN
EXCEPT BY LOSS
THERE IS NO LIFE
EXCEPT BY DEATH".

John F. Kennedy

LETNIK XV. — VOLUME XV.

Toronto 1. FEBRUAR 1964.

ŠTEVILKA 2. — NUMBER 2

Iz Koroške

• Tožbo so izgubili. Pred meseci smo poročali, da je škofski urad v Celovcu (škof dr. Joseph Kostner) vložil tožbo proti uredniku "Naš Tednik-Kronika" zaradi članka: "Kdo nasi v škofiji zadnjo odgovornost pred Bogom". Razprava je bila pred okrožnim sodiščem v Celovcu dne 2. decembra 1963. Sodišče je izreklo oprostilo obdobje in stroške mora nositi ordinarij. Uredniški komentar sodbi dostavlja ponovno vprašanje krškemu škofu dr. Koestnerju: "Kdo nosi zadnjo odgovornost pred Bogom" v zvezi s pisanjem župnika pri Gospe Sveti, ki je grdo napadel pok. sv. očeta Papeža Janeza XXIII in osmešil svetništvo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Nemški škof v Regensburgu v Nemčiji, kjer so nemški škofje sodili sv. Metoda, je javno izpovedal, da je bila to velika krivica. Naj sedaj tudi škof dr. Kostner ob napadu na sveniškega apostola Slovanov izpove, če je v njem kaj moza in smisla za pravico ter resnico, da je napad duhovnika Muerherja krivica in zločin. Tudi mi ponovno vprašujemo: Kdo nosi zadnjo odgovornost pred Bogom? Škof dr. J. Koestner tako dolgo, dokler ne stori tega, kar je v vesti dolžan. —tč.

PRISPEVEK K ANALIZI DUHOVNEGA OZRAČJA V DOMOVINI

Med uvodnimi mislimi k reviji "Sodobnost", ki nadomešča revijo "Naša sodobnost", je njen urednik Drago Šega napisal naslednja opazovanja:

"Trčili smo ob pojav, ki sicer ni šele od danes ali od včeraj, ampak se vleče za slovensko inteligenco kot izvirni greh vsaj od politične prebuje slovenskega naroda dalje. Proti njemu je nastopal že Levstik, da ne govorim o Cankarju, ki je tako rekoč nenehoma s prstom kazal nanj in na njegovo dvomljivo moralno vsebino... Ta pojav obstaja tudi danes; čeprav raste iz čisto drugih okoliščin in je dobil bistveno nove oblike, nove poudarke in tudi nova opravičila, se zaradi tega njegova vrednost ni kaj pridala izpremenila. To so tako imenovana

malodušnost, letargija in oprezni pasivizem, ki vladajo med znatnim delom naše inteligence. To je tista moralna drža, ki zmiguje z rameni in z mučniško grimaso zamahuje z roko, češ, kaj pa moremo, saj ni svobode, saj se ne da nič napraviti... Kakor da bi bila svoboda nekaj kar prihaja kot darilo, kar se od zunaj po nekem neznanem poudarku podeljuje ali odvzema... kakor da se za svobodo ni treba bojevati, jo poglabljati in utrjevati vsak dan znova, in to v imenu resnice, družbenega napredka in vse večje humanizacije odnosov".

Nujno je, da se ob gornjih ugotovitvah slovenski razumniki v domovini pa tudi v zamejstvu razmisli in stori potrebno.

O KULTURNEM IN NARODNEM DELU SLOVENSKE DIJAŠKE MLADINE NA KOROŠKEM

Pred letom so ustanovili študentje vseučilišča in dijaki v Celovcu amatersko odersko skupino s ciljem: igrati sodobne igre predvsem za domačo inteligenco ter s preprostimi igrami buditi v našem ljudstvu na deželi narodno zavest. S ponosom, lahko rečemo, da je ta skupina v preteklem letu mnogo doprinesla h kulturnemu razvoju koroških Slovencev.

Prvi nastop odra "Maldje" je pokazal moderno dramo "Mrtvo oznanilo", ki jo je spisal mladjevec. Ze tu so delavci dobro uspeli, še bolj pa s predstavo moderne drame slovenskega pisatelja Dominika Smoleta "Antigona". Tu so se pokazali nekateri igralski talenti, ki mnogo obetajo. S posebnim veseljem pa so nastopili igralci v kmečki drami "Mati Tereza", ki so jo igrali po slovenskih vaseh po južnem Koroškem. Povsod so bile dvorane napolnjene in z velikim zanimanjem so sledili gledalci po vseh krajih dejanju igre, ki kaže mater, katera se žrtva za sinu in za posestvo ter gre prostovoljno v ječo.

Devetkrat je skupina že nastopila s to dramo in povsod so ljudje odhajali s predstave z največjim zadovoljstvom. Med drugim so nastopili z velikim uspehom v Gorici v Italiji. Sko-

raj povsod je igralce spremljala godbena skupina "veseli študentje", ki so vsi dijaki sedmega razreda slovenske gimnazije in so z veselimi melodijami skrbeli za spremembo v odmorih.

Največji uspeh pa je doživela skupina pri zadnjih dveh predstavah v Kazazah in Libučah. Ze v Kazazah, kjer se že nekaj let ni več igralo, je ljudstvo napolnilo dvorano in z vnejo sledilo igri. Na koncu pa so se razšli, veseli in hvalježi, češ po dolgem smo spet slišali slovensko besedo na domačem ozračju. V Libučah pa je napolnilo dvorane preko tristo ljudi, ki so bili nad mladino zelo navdušeni in še želeli, naj kmalu pridejo.

Veseli in z novim ognjem so se igralci po vsaki predstavi vračali k študiju. Sam obisk teh predstav je pokazal, da se le za nima več prebivalcev južnega Koroškega za slovensko stvar, kot menijo nekateri ljudje pri nas.

Prvi korak slovenskih dijakov med Slovence na deželi je bil uspešno napravljen. Prizadevali pa si bomo, da se bodo te predstave na Koroškem nadaljevale.

Gornje poročilo je napisal Matev Grilc, sedmošolec Slovenske gimnazije v Celovcu za "Dijaški glas", t. 4, literarni obzorNIK dijakov iste gimnazije.

PRIZNANJE KOMUNISTIČNE KITAJSKE

članicami Zedinjenih narodov, ko so zapadni politiki vede ali nevede nasledili komunistični igrani "borbi proti fašizmu". Danes nima nihče več izgovora, da ne pozna komunizma in je politično priznanje komunističnega režima več kot priznanje režima, ki obvlada položaj na določenem ozemlju. V primeru komunistične Kitajske bo imelo tako priznanje usodne posledice za vse, ki so pripravljeni boriti se proti nadaljnji boljševizaciji sveta. Protikomunistični borci od Koroške do Kube so bili že mnogokrat razočarani, in izgleda, da jim tudi to razočaranje ne bo prihranjeno. (Kot notranje politična posledica se more zgoditi, da bodo pri prihodnjih volitvah liberalci izgubili podporo novih Kanadčanov, ki poznajo komunizem iz lastne skušnj.) Cesar komunisti niso dosegli z monolitnim nastopom Moskve, jim sedaj krasno uspeva, ko so si razdelili vloge: Hruščev in Mao The-Tung igrata včasih sprta brata, Tito in Castro pa podpirata komunizem povsod, kjer je direktna navzočnost Moskve ali Pekinga nezaželena. Zapadne države, ki se prištevajo protikomunističnemu taboru, tekmujejo med seboj, kako bi istočasno podpirale kolikor se da veliko odvisnih in neodvisnih komunističnih režimov — Francija je priznala komunistično

Kitajsko, da bo lahko uveljavila svoje izgubljene položaje v Aziji in pomagala nevtralizirati vsaj začasno področja, kjer niti vojaška niti gospodarska pomoč ZDA ne kaže mnogo uspeha, Kanada in Velika Britanija išče ta trgov v komunističnih deželah in sta končno izvalili še ZDA v delno trgovanje s Sovjeti. Zapadna Nemčija je tudi kljub vsemu teoretičnemu nasprotovanju komunizmu globoko zapletena v trgovanje in končno se je še Franco opogumil in bo priskočil 'gospodarsko' na pomoč Castru.

Priznanje komunistične Kitajske bo samo po sebi pomenilo povečanje komunističnih centrov na Zapadu, Zgleda da je kanadska izkušnja z Gouzenkom že pozabljena še predno je mož sam umrl.

Kakor se dogodki vrte, se zdi, da je najkrajša pot do uničenja komunizma popolna predaja komunizmu celega dela svetovne oble, ki ga komunisti še ne obvladajo. Kratkovidnost zapadnih politikov bi bila po vsem videzu dovolj težek kamen, ki ga tudi komunistični želedec ne bi mogel prebaviti.

Predsednik Pearson je pred časom izjavil: "Raje rdeč kot mrtev" in Hruščev "Pokopali vas bomo". Zdi se, da kažejo dogodki v to smer.

MISLI SLOVENSKEGA DIJAKA NA KOROŠKEM O PATRIOTIZMU V DOBI MEDNARODNEGA RAZUMEVANJA

Prizadevanje za mir je bilo že stoletja pred nami podlaga za vedno boljše sporazumevanje med narodi.

A to gibanje ni samo stvar preteklega stoletja, tudi današnji čas pospešuje njegov razvoj. Pomislimo samo na velikega nemškega politika in državnika Stressemanna, ki je napravil prvi korak za prijateljsko zблиžanje med narodi Francije in Nemčije in to v času, ko je zavladala po vsej Evropi velika gospodarska kriza. Njegovo prizadevanje, ki se je zdelo tedaj še utopijsko, se je ostvarilo.

Povsod ocenjujejo družitev nekaterih evropskih držav v EGS (Evropsko gospodarsko skupnost) pozitivno kot prvi korak tudi za politično združitve. Z zadoščenjem lahko opazujemo, da je vedno več nevtralnih držav pripravljenih, pospeševati združitve Evrope. Pri vsem tem pa hočejo ohraniti svojo nevturalnost. Človeške tvorbe pa nimajo samo dobrih, temveč tudi kako slabo stran. Tudi EGS predi nevarnost, da se ne bi nazadnje dala zapeljati takim deželam in narodom, katerih prva skrb ni utrditi enotnost Evrope, temveč svoj politični položaj. S tem pa škodujejo skupnosti.

Tudi pri sledenju po zedinjeni Evropi je pravica in dolžnost vsakega človeka, da ljubi in spoštuje pridobitve lastnega naroda na kulturnem in gospodarskem področju. V tem smislu moramo razumeti borbo za obstoj narodnih manjšin v raznih evropskih državah. Posebno Avstrija bi morala pravično upoštevati zahteve slovenske in hrvaške manjšine, kajti naša država bi morala biti ponosna, da sme vladati kot edina zahodna evropska država nad tolikšnim številom Slovanov. Nobena skupnost ne obstoja samo iz realno mislečih ljudi, v vsaki se naše del prenapetež in duševno zaostalosti, ki trdijo, da državi preti nevarnost, in da bi utrpela škodo, če bi podpirala narodne manjšine.

Na žalost ugotavljamo, da pretirano domoljubje zastopa prebogosto samo lastne interese in tako vodi v žovinizem. Ta zgrešeni razvoj domoljublja je bil eden izmed vzrokov druge svetovne vojne.

Narodnostni problem bo tako dolgo ostal ovira za združitve zapada, dokler ne bo posameznim narodnim posebnostim za jamčen obstoj in razvoj.

Združitve Evrope pa mora ustrezati najvišjim načelom vsakega pravega reda, dati mora prednost principu popolne enakopravnosti.

Mnogo težav je mogoče rešiti s pogajanjem in le politično kratkovidni ljudje zavračajo možnost premagovanja nacionalnega egoizma, ker popolnoma neupravičeno više ocenjujejo narodno kratkovidnost, kot zdravo človeško pamet. Iz zgodovine našega kontinenta naj bi se ljudje učili, da združena Evropa ne more nastati po idejah, ki zagovarjajo diskriminacijo ras in narodov, kot sta jih širila Napoleon in Hitler. Za zvezo držav ni potrebna samo gospodarska moč, samo oblast, temveč ravno tako tudi moč duha, ker ta šele doseže zedinjenje. Dokler pa nam ne bo uspelo, da bi se zvelazila v eno državo, moramo imeti pred očmi, da je vsaka izgubljena pozicija posameznih evropskih držav izgubljena pozicija Evrope. Samo če bi mogli to delo izvršiti, bodo naši potomci lahko s ponosom gledali na nas in mogli reči, da je bil naš trud dober.

Zlasti se mi zdi potrebno, da mladine ne vzgajamo enostransko, temveč na ta način, da jo opozorimo na dobre in slabe strani raznih stremljenj.

Narodi Evrope, njih politiki in tudi mi sami se moramo predati duhu Montesquieu-a, kateremu je ta narekoval tele besede: "Če hošemo nekaj, kar sicer koristi meni, a škoduje Franciji, bom izbral, kar koristi Franciji; če nekaj hočem, kar koristi Franciji, a škoduje Evropi, bom iz-

Zimski sport v polnem razmahu. Kanadski lovec jemlje iz pasti ujetega bobra. — Can. Scene.

• V Nemčiji je izšel nemški prevod Finžgarjevega romana "Pod svobodnim soncem" pod naslovom: IZTOK, Von Edgar (?) Finžgar. Knjige je prevedel dr. Kolednik, ki je prevedel isti roman tudi v francoščino.

• Komunistična "Borba" v Beogradu se je zgražala nad škofi iz Jugoslavije, da niso prečili vključitve Jugoslavije v protikomunistično razstavo v Vatikanu "Molčeca Cerkve". Bilo bi bolj enostavno, če bi komunistični oblastniki prenehali preganjati Cerkve. Potem ne bi bilo nobenega razloga, da bi bila Jugoslavija vključena v razstavo.

• Marlboški škof dr. Držečnik je poročal s večjo skupino škofov v Lurd po zaključku zasedanja Vatikanskega cerkvenega zbora.

• Italijanski škofje ocenjujejo položaj v Italiji zelo resno. V njihovem zadnjem pastirskem listu je namreč tudi stavek: "Pišemo vam, dokler nam je še mogoče". Dobro se zavedajo, da bo tudi v Italiji konec verske svobode, če komunistom uspe, da se polaste vlade.

• Društvo slovenskih zdravnikov v Ljubljani je pred kratkim slavilo stoletnico svojega obstoja.

• 22. oktobra 1963 je umrl v Kalkuti, Indiji, jezuitski brat France Drobnič, ki je nad 30 let pomagal jezuitskim duhovnikom v bengalskem misijonu. Malo pred njim pa je umrl misijonar p. Viktor Sedej, D.J.

• Družbe sv. Imena, ki predstavljajo glavno moško katoliško organizacijo v angleških farah Kanade, so izbrale začasni Narodni odbor z nalogo, da pripravi pot za organizacijo Narodnega sveta, ki bo povezoval vse škofijske zveze v Kanadi. Delegati so tudi sprejeli naloge za sodobnost kot jih je izrazil Pavel VI 17. julija 1963 članom organizacije v Ameriki: Sv. Oče je izrazil željo, da bi organizacija razvila program za osebno posvetitev, ki se bo krepila z aktivno soudeležbo pri liturgiji, se bo odražala v etiki vsakdanjega življenja in bo poživljena v laičnem apostolatu. Če bo razvila te lastnosti, bo kot svetilnik privabljala mlačne katoličane in ločene kristjane.

bral, kar koristi Evropi. Ako pa nekaj koristi Evropi, a škoduje človeštvu, se odločim za to kar koristi vsem".

(Tekst za govorno tekmo v okviru mladinskega referata UNESCO - 16. marca 1963 v Celovcu. Spisal in govoril Filip Warasch. Objavljeno v Dijaškem glasu t. 4, ki je literarni obzorNIK dijakov Državne realne gimnazije in gimnazije za Slovence v Celovcu).

• Kot pripravo za izvedbo liturgična konstitucije, ki jo je razglasil papež Pavel VI. 4. decembra 1963, so dobili katoliški škofje Kanade vprašalno polo, v kateri so izrazili svoje mnenje, kako daleč naj angleščina in francoščina nadomestita latinščino in katere prestave žele rabiti za ta besedila.

• V Verdunu, Quebec, so darovali zadošeno sv. mašo za dr. Leona Tasseja, ki je deloval nad 40 let v krajevni porodnišnici, ki jo je sam pomagal ustanoviti in v kateri je v tem času pomagal pri porodu 15.000 otrok.

• Seour Sourire iz Belgije je postala znana po Severni Ameriki s svojo pesmijo Dominique. V sedmih tednih so prodali nad 750.000 njenih plošč in Ed Sullivan jo je predstavil 5. januarja na svojem nedeljskem programu (magnetofonski posnetek).

• Družba sv. Vincencija v Torontu je zbrala in porabila nad 134.000\$ v letu 1963 za podporo revežem na področju torontske metropole.

• V Montrealu je umrl bogoslovni profesor Jean Baptiste Desrosiers, ki je mnogo pisal o družbenih vprašanjih, organiziral študijske krožke za delavce in ustanovil magacin, ki se sedaj imenuje Monde Nouveau. Bil je star 67 let.

• Ontarijska in quebeška krajevna socialna konferenca (Social Life Conference) bo od 22 do 24 maja v St. Catherinesu, Ontario.

• V Buffalu, N.Y., je umrl msgr. Richard O'Brien, star sto in eno leto. Bil je najstarejši duhovnik v škofiji in verjetno na celotnem kontinentu.

• Pokojni predsednik John F. Kennedy bo dobil stalen spomenik v Frederictonu, New Brunswick; Frederictonska univerza je edina v Kanadi, ki mu je podelila častni doktorat.

• Skof A.R. Thomas iz Bathurst, Avstralija, je dovolil svojim duhovnikom, da smejo nositi bele srajce z odprtim ovratnikom namesto običajnega duhovniškega kolarja, vendar mora imeti srajca dva majhna zlata križca kot oznako duhovništva.

PLIBERŠKA TRAGEDIJA

Buenos Aires, januarja 1964

Tu izhaja že nekaj let Studia Croatica, revija, ki jo izdaja grupa hrvaških intelektualcev, finančno pa podpira skupina hrvaških gospodarstvenikov. Urednik te revije je Ivo Bogdan, znani hrvaški časnikar. Izhaja vsake tri mesece v španskem jeziku. Namen revije je seznanjati vse špansko govoreče narode z aktualnimi problemi hrvaškega naroda, predvsem z njegovo težnjo po samostojnosti. Ker se knjiga razpošilja vsem narodnim predstavništvom, društvom in javnim delavcem, ni nič čudnega tedaj, da so južni ameriški narodi dobro poučeni o vseh teh problemih hrvaškega naroda.

Skupno s Hrvaško-Latinskimi klubom v Buenos Airesu je uprava revije pred mesecem dni izdala obširno 400 strani obsegajočo knjigo, kjer opisuje pokolj hrvaških vojakov in civilistov po končani drugi svetovni vojni. Knjiga je razdeljena na štiri dele. V prvem analizira položaj ob koncu vojne in sicer z zgodovinskega, pravnega političnega in moralnega stališča. V drugem delu opisuje vsa zločinstva, v tretjem, ki je dodan kot priloga, opisuje pokolje slovenskih domobrancev in pokolje nemške manjšine, dočim v četrtem objavljajo vse dokumente: Izjave članov, ki so vse to osebno doživljale.

Uvod knjigi je napisal tukajšnji pravnik in diplomat dr. Eduardo Garcia, bi je bil svoječasno ambasador pri Organizaciji ameriških držav in nekaj časa tudi predsednik tega sveta.

Knjiga ima naslov: "La tragedia de Bleiburg". Opis pokolja slovenskih domobrancev obsega 11 strani. Članek je napisan stvarno in ga na koncu dopolnjuje posebna priloga v kateri so označeni datumi izročanja, število izročenih, kraj izročitve, število pobitih in kraji pobojev. Tedaj vsi podatki, ki bodo služili v bodočnosti za ugotovitev resničnosti. Na koncu knjige je vsebina podana v izvirskih in angleškem, francoskem, hrvaškem in nemškem jeziku.

Hrvaško-Latinski institut je knjigo predal javnosti s posebnim aktom v tukajšem City hotelu. Pokrovitelja te svečanosti sta bila že gori imenovani Dr. Garcia, kot predsednik Instituta za pravno obrambo zapada in dr. Jorge Perkins, bivši notranji minister in predsednik Argentinskega združenja za samoodločbo narodov. Svečanosti so se odzvali številni povabljeni, med njimi tukajšnji pomožni škof msc. Carlos Carreras, predstavniki oboroženih sil, zastopniki številnih argentinskih društev in predstavniki raznih v Argentini živečih narodov. Od Slovencev so bili povabljeni gg. Weble, Verbic in Rupnik. Po uvodnem pozdravu predsednika instituta dr. Milana Blažekovića, sta govorila še Dr. Garcia in dr. Perkins, nakar je bila vsem gostom razdeljena knjiga. Gostom so servirali tudi mrzel prigrizek in pri tej priliki so imeli vsi navzoči priliko, da se še podrobneje informirajo o razmerah v Jugoslaviji,

Umrl je Ksaver Meško

Tiho, kot je bil tih večer njegovega življenja, je v slovenjegraški bolnišnici januarja umrl pisatelj Ksaver Meško.

Od 28. oktobra je teklo njegovo devetdeseto leto. Življenje, to dolgo, lepo, trdo in bridko obnem, ga ni upognilo. Postajal je le vedno manjši, vedno bolj droban, in njegove Sele, poti od Slovenjegra do Sel, ki jih je prehodil šestdesetkrat ob vsaki uri, vse se mu je v pozni življenjski jeseni zožilo na staro župnišče, na bolniški voziček in na bolnišnico spodaj v mestu, kjer so mu zatisnili trudne oči. Naredili so zanj vse, kar so mogli, pred nekaj leti so mu z največjo požrtvovalnostjo ohranili življenje, zdaj so se ure iztekale. Pričakoval je smrt, to poslednje dejanje človekovega življenja, postajala mu je prijateljica, saj je doživel leta, ki so dana le redkim.

Pred menoj na mizi so Meškovi "Listki", ki so izšli ob pisateljevi 50-letnici. V "Jutru" ocenjuje svoje življenje: "... Delavec sem bil, težak pri delu od zore do mraka vse dni življenja..."

Da, bil je delavec, ne zase, za druge. Ničesar ni imel sam, kar je dobil za knjige, je razdal, kot je v svojih književnih delih razdal svoje najlepše misli, hrepence, sanje, ljubezen do ljudi in domače zemlje, svoje srce.

Mnogo let je od tedaj, ko sem se prvič mudil doli časa na Selah. Pretreslo me je, koliko je bilo v starem župnišču knjig in kako malo predmetov za pisateljevo vsakdanjo rabo. Prav ta osebnostna skromnost je bila značilna za vse njegovo življenje. Štirideset let je živel in ustvarjal na Selah, v tem majhnem gorskem kraju, kjer je našel zavetje po begu s Koroške in kamor se je vrnil po mučnih letih ječ, izgnanstva in preganjanja v pretekli vojni. Sele so postale po prvi svetovni vojni kraj, kamor so romale vznešene misli slovenskega bralca, preprostega in tudi zahtevnejšega, ki se je opajal ob lepoti Meškovih del. Se danes, ko teče življenje po povsem drugih tirnicah, kot je teklo tedaj, ko ga je Meško oblikoval v svojih delih, ljudje radi segajo po Meškovih otroških zgodbah, po romanih "Kam plovemo?" in "Na Poljani", po "Slikah in povestih", "Oh tihih večerih" in drugih. V romanu "Na Poljani" Meško se bolj kot v drugih delih simbolizira domovino, ki mu nikdar ni bila samo beseda, ampak velika stvar, za katero je vredno živeti.

Meško se je pisatelj rodil. Poleg naravnega daru pa so njegovo umetniško pot oblikovale tudi razmere, v katerih je študiral (v Ptuj in Celju), službovanje na Koroškem, od koder je bežal, da bi si rešil življenje, njegov poklic, in seveda rodna Prekija s svojo melanholično odmaknjenostjo od velikih cest in velikega življenja. Domača pokrajina, prizorišče najmočnejših Meškovih del, je mogla dati Meška samo takšnega, kakršen je bil: mehak in občutljiv, romantičen in realist obenem, trd do sebe in trd do krivice, ki se nenehno ponavljajo v življenju, vztrajen iskalec in oče-njevalec resnic o vrednotenju življenja in človekove odpovedi.

Med obema vojnama so Meška mnogo prevajali v tuje jezike. Doživel je mnogo priznanj in zlati med preteklo vojno mnogo ponižanj.

Toda prislunimo besedam, ki jih je na večer svojega življenja povedal o svojem delu sam: "Zaveje kdaj prijazne, božajoč veter, završi in zadivja kdaj silen vihar — in prineseta od nekega drobno seme ter ga dasta past v zemljo. In seme vzklja, požene iz zemlje, skromna ali silno lepa cvetka ali drevesce, ki se razvije morda v mogočno drevo."

Tako je s pisateljskimi darovi: nevidna moč ga položila v človeško srce, v človekovo dušo. In kadar pride dolčni čas, vzklja, se razvije v skromno ali silno dehtečo rožo, v globoko občutene pesmi, ali v idilično ali mogočno epsko prozo, ki kaže narodu v jasni luči njegovo življenje, njegovo veselje in trpljenje. Oboje pa ima za narod svoj pomen, manjši ali večji."

Dijaški Glas - literarni obzornik dijakov državne realne gimnazije za Slovence v Celovcu

Na videz nič posebnega. Mimeografirana brošura, ki so jo izdali dijaki in dijakinje slovenske realne gimnazije v Celovcu. Toda, ko bežno prelistamo list za listom, stran za stranjo (58 strani), se nam odpre podoba slovenske mladine, ki dorašča v silno težkih razmerah na Koroškem.

Zori novi rod, ki daje upanje. Upanje, ki gre v izrek: "Mi nečemo umreti". Dijaški Glas (4. številka) je spricelavalo dela slovenskega profesorja na tej gimnaziji. In dijaki v tej mimeografirani reviji, ki jo krasi lepi linorezi, izpričujejo, da nosijo v sebi bodočnost Slovenije na Koroškem.

Ko sem dobil Dijaški Glas 4. številko, sem ga bil vesel. Vskakem dijakom in dijakinji bi rad, osebno stisnil roko in dejal: "Fant, dekle, dragi slovenski koroški rojak, ne obupaj, nadaljuj!"

Ta mladina potrebuje podpore in razumevanja. Kdor le more, naj bi segel v žep in odrinil nekaj kar bi zaleglo in dalo novega ognja tej mladini, ki zori za lepšo rast slovenstva v slovenskem Korotanu.

Odvčel bi bilo naštevati vse prispevke bodisi v prozi ali v pesmi. So zrcalo mladih duš, polnih ognja in ljubezni do slovenske besede, o kateri upamo, da na slovenskem Koroškem ne bo izumrla, ampak raste, se razvijala, pa naj bo to komu prav ali ne. Če ni vse popolnoma dozorelo, kdo naj zameri. Prvi koraki so, si bodo vodili književnim slovenskim Jarnikom, Einspillerjem, Ražunom, Poljancem in duhu svetniškega škofa Slomška: Vrlji Slovenci, sveta vera bodi Vam luč in materni jezik ključ do zveličanske narodne izomike."

M.G.

• **DER DONAURAUM**, revija Studijskega instituta za Podonavje prinaša v 5. številki 8. letnika naslednje članke: Deset let Studijskega instituta za Podonavje (Th. Hornbostel); Nadvojvoda Franz Ferdinand in njegovi načrti za preureditev podonavjske monarhije (R. Kiszling); Kulturni pomen bratov Cirila in Metoda za Podonavje (Franz Zagiba, po rodu Slovak, docent dunajske univerze); COMECON in mednarodna delitev dela (Kurt Wessely, predavanje v Salzburgu z dodatkom diskusije); Novo prekomorsko pristanišče Koper (Drago Matković poroča o razvoju pristanišča in ugotavlja, da je za nadalje povečanje prometa potrebna železniška zveza, ki bi stala komaj 3 milijarde dinarjev: "Kljub vsestranskemu prizadevanju Slovencev ni doslej vlada v Beogradu odobrila potrebnih finančnih sredstev. Doslej tudi niso bila uspešna prizadevanja, da bi dobili posojilo v tujini" str. 302); Okrepitev Slovkov v CSR (Oktet Tureček); poročilo o letnem zborovanju instituta: poročila ne prinašajo tolikrat nič iz Slovenije. Pregled člankov omenja članek Antona Lipovška "Die

In še: "Vprašaj, če bi začel pisati, ako bi pričel še enkrat živeti? Menda bi, ker bi pač moral. Je ta dan blagoslov in preklestvo. Ni nikake prijetnosti sedeti po cele dneve pri mizi in mazati papir, pritrgovati si spanje in delati ponoči. A je vendar tudi veselje in za-doščanje, če se nekaj posreči, če vidimo in slišimo, da smo komu ustregli, koga morda celo osrečili, potolažili, poboljšali. Če sem dal Slovencem kaj dobrega, sem zadovoljen in srečen. In če je kaj dobrega, bo ostalo in živel. Slabo pa naj izgine v pozabnosti, ne bo škoda. Vsem pa, ki so mi dobri in naklonjeni, se ob večeru življenja iskreno zahvaljujem in jih srčno pozdravljam."

Na miniaturnem pokopališču za cerkvico na Selah je izkopen svež grob. Za pokopališčem je gozd, vsenaokrog so gozdovi, ki jim je samotni popotnik skozi čas prisluskoval štirideset let. Težka hribovska zemlja bo sprejela vse, kar je človek minljivega. Meško pisatelj bo živel v slovenski književnosti. — M. S.

Verfassung der Sozialistischen Federativen Republik Jugoslawien vom 7. April 1963 (WGO, Jg. 5, H. 34, Hamburg, August 1963) in članek J. Pleterškega "Gospodarski faktorji narodnega in političnega usmerjanja kmečkega prebivalstva na slovenskem Koroškem v letih 1848—1914" (Razprave in gradivo, III. zv., Ljubljana 1963). Omenjen je tudi članek R. Vospnerika Slowenen und Volkspartei (Furche, Jg. 19, Nr. 13, Wien, 30. marca 1963) in P. Zdvoca Gedanken ueber eine Minderheitenfeststellung in Kaernten (Die oesterreichische Nation, Jg. 15, H. 9, Wien, September 1963); Koroška je predmet razprave F. Bezaja Kritische Bemerkungen zum Ortsnamen von Kaernten (ker je naslov naveden samo v nemščini, ni jasno, ali je bil članek v Razpravah in gradivu v Ljubljani 3. letnik, 1963, pisan v slovenščini ali nemščini; po navadi je naveden tudi slovenski naslov razprave kot v naslednji: T. Zorn, Bibliografija člankov o koroškem vprašanju v periodičnem tisku 1955—1960 (Razprave in gradivo, 3. letnik, Ljubljana, 1963). Pod naslovom: Slowenen je naveden Zakon za slovensko šolstvo v Italiji, brez avtorja (3. zvezek Razprave in gradivo, Ljubljana 1963 ter že omenjeni članek Zdvoca; pod Trstom pa članek I. Juvanciča Trst po prvi svetovni vojni v italijanski publikaciji (Razprave in gradivo, 3. zvezek, Ljubljana 1963).

Alphonse H. Clemens, Design for Successful Marriage, druga izdaja 1964, Englewood Cliffs: Prentice Hall, Inc. Profesor sociologije na Katoliški univerzi Amerike v Washingtonu, D.C., je napisal novo, izpopolnjeno izdajo knjige, ki je bila preje naslovljena Marriage and the Family. Odlaka knjige je, da združuje v harmonično enoto nadnaravne, filozofske in naravne vidike v enoto. Delo temelji ne samo na teoloških in filozofskih, ampak tudi na socioloških študijah. "Knjiga hoče biti istočasno idealistična in realistična. Razlaga tako božji ideal za zakon kot tudi praktična navodila za uresničitev tega ideala v težkih realnostih naše sedanje kulture in civilizacije. Chesterton je nekoč izjavil "Ideali so najbolj praktična stvar na svetu."

• **DER DONAURAUM**, revija Studijskega instituta za Podonavje prinaša v 5. številki 8. letnika naslednje članke: Deset let Studijskega instituta za Podonavje (Th. Hornbostel); Nadvojvoda Franz Ferdinand in njegovi načrti za preureditev podonavjske monarhije (R. Kiszling); Kulturni pomen bratov Cirila in Metoda za Podonavje (Franz Zagiba, po rodu Slovak, docent dunajske univerze); COMECON in mednarodna delitev dela (Kurt Wessely, predavanje v Salzburgu z dodatkom diskusije); Novo prekomorsko pristanišče Koper (Drago Matković poroča o razvoju pristanišča in ugotavlja, da je za nadalje povečanje prometa potrebna železniška zveza, ki bi stala komaj 3 milijarde dinarjev: "Kljub vsestranskemu prizadevanju Slovencev ni doslej vlada v Beogradu odobrila potrebnih finančnih sredstev. Doslej tudi niso bila uspešna prizadevanja, da bi dobili posojilo v tujini" str. 302); Okrepitev Slovkov v CSR (Oktet Tureček); poročilo o letnem zborovanju instituta: poročila ne prinašajo tolikrat nič iz Slovenije. Pregled člankov omenja članek Antona Lipovška "Die

Vedeti morate o zdravstvenih uslužnostih, ki so na razpolago v Ontariju v vašo pomoč, ali v pomoč članom vaše družine! Svetujemo vam, da si izrežete ta oglas za USLUŽNOSTI ZA ZOB

Zobni oddelek oddelka za zdravje ima naslednje uslužnosti:

- Zobne uslužnosti v ontarijskih umobolnicah in Glavni zobni laboratoriji.
- Uslužnosti za zdravljenje zob otrok v neorganiziranih predelih. V to svrhu posebej opremljen železniški voz.
- Zdravljenje zob otrok v organiziranih predelih. V ta namen posebni denarni dodatki lokalnim zdravstvenim odborom.

KONTROLA NALEZLJIVIH BOLEZNI
To vrši epidemiološki oddelek, ki pomaga vsem občinam pri odkrivanju mest, odkoder se začno nalezljive bolezni razširati.

ZDRAVSTVENI ODSEKI
Zdravstveni odsek je povezava krajevnih občin za čim uspešnejši zdravstveni načrt. Tako povezava lahko povezuje, okraja, okrožja, več trgov skupaj z mesti ali tudi samostojna mesta. Tak oddelek posluje pod lokalno upravo oddelka za zdravstvo ki nastavlja osebe oddelka, ki ga sestavljajo zdravniki, sanitetne sestre, veterinarji, pregledniki začetnih naprav in pisarniške moči.

SPLOŠNA SNAGA
Ta oddelek upravlja in daje nasvete lokalnim zdravstvenim odborom v pogledu prehranjevalne snage, snage mleka in mlečnih izdelkov, snage prehranjevalnih prostorov, šol, krajevne dobave vode, snage v kanalizacijskem sistemu, kontrolo mrčesa in nadležnih živali ter vse druge možnosti obče snage.

OBVESTILA IN RAZGLASITVE
V tem pogledu so narejeni plani za čim močnejše razglasevanje uslužnosti zdravstvenih ustanov, ki so na razpolago ljudem Ontarija.

INDUSTRIJSKA HIGIENA
Ta oddelek povspesuje zdravstvo v industriji. Lastniki so vzpodbujani k čim močnejšemu sodelovanju za zdravniško in zobno pomoč za čim boljše zdravje na splošno.

tu". Taki ideali za zakon so praktični samo, če jih uporabimo v specifičnih, podrobnih in konkretnih položajih vsakdanjega zakonskega in družinskega življenja. Na 350 straneh podaja profesor sociologije, ki je obenem tudi ravnatelj centra za zakonsko svetovanje, ne samo sliko zakonskega in družinskega življenja, kakršno danes je in kakšno naj bi bilo, ampak osvetljuje v luči bolj treznega znanstvenega raziskovanja mnoge popularizirane "znanstvene" izsledke, s katerimi skušajo mnogi opravičiti svoja ravnanja, ki pa ne zdržijo kriterijev, kot jih sociologija predpisuje za študije. Vsem, ki iščejo vodila v zapletenih vprašanjih zakonskega in družinskega življenja zase ali za druge in obvladajo angleščino, bo te knjiga zelo dobrodošel pomočnik.

dreš

• **Dr. Ivo Korsky, Tito, založba**
Naš put, Toronto. Za obisk Tita v Washingtonu so izdali Hrvati brošuro na 16 straneh, ki opisuje v angleščini delovanje Tita in njegove komunistične stranke med vojno in po vojni ter opozarja na vlogo, ki jo igra v svetovnem komunizmu na področjih, kjer Sovjeti sami nimajo dostopa.

• **Profesor Leopold Kreutzenbach** vseučilišča v Kielu (študiral je v Gradcu) je napisal za zbornik 1962 "Ljudska kultura južno vzhodne evropske družbe" (Die Volkskultur der sudosteuropanischen Gesellschaft) v Muenchenu razprave o slovenski ljudski pesni pod naslovom "Ljudsko pesništvo v nemško-slovenskem mejnem prostoru jugovzhodne Evrope"

• **Galeria Civica v Turinu** je priredila retrospektivno razstavo slovenskega slikarja Alojzija Spacapana od 1. 1920 do 1958.

• **Slovenski slikar Robert Faganel** iz Trsta je razstavljal svoja najnovejša dela v galeriji Rossoni.

• **Nova izdaja vatikanskega almanaha Annuario Pontificio** za 1. 1964 ne vsebuje več treh titularnih patriarhatov latinskega obreda na V. du: v Carigradu, Aleksandriji in Antiohiji. Latinskemu obredu pripada še patriarhat v Jeruzalemu.

• **Ottawska univerza** je pričela pred kratkim s posebnimi tečaji teologije za laike v angleščini vsak ponedeljek zvečer. Podobni tečaj v francoščini je bil v francoski cerkvi.

• **Bogoslovje torontske nadškofije** praznuje letos svojo petdesetletnico. Slovenska proslava

bo združena s položajitvijo temeljnega kamna novega poslopja filozofije. V bogoslovju je študiral tudi več slovenskih študentov. Prof. Lojze Ambrožič, ki poučuje sv. pismo, je na sliki v Canadianu Registru 24. avgusta med fakulteto bogoslovja. V teh 50 letih je bilo 400 duhovnikov posvečenih za torontsko nadškofijo, mnogo pa tudi za druge škofije, ki nimajo lastnega bogoslovja. Od prvotne fakultete je živ samo še msgr. J.M. Castex iz Penetanga. Dva duhovnika, ki sta bila posvečena med prvo skupino bogoslovcev, bosta praznovala letos zlato mašo: Msgr. John M. O'Connor (sv. Helena) in preč. Francis Penneylegion.

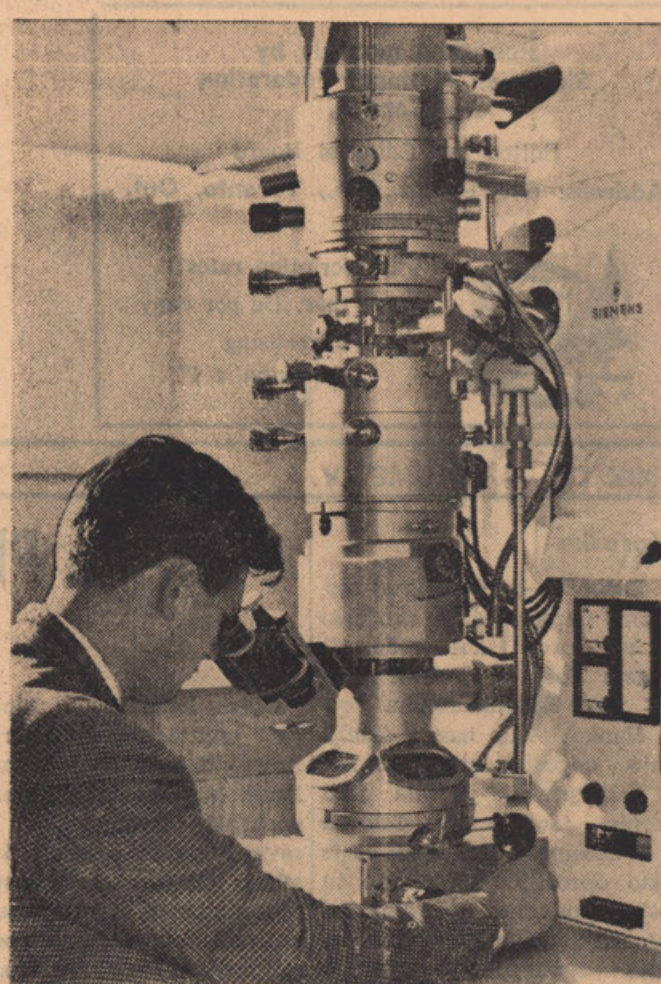
• **Skladatelj in dirigent Igor Stravinsky** je sprejel insignije viteškega reda sv. Silvestra.

• **Angleški elektrotehniki** so izdelali nov tip magnetofona za televizijo, ki ni samo bolj priročen kot dosedanj ameriški Ampex, marveč tudi mnogo cenejši —okrog \$300 namesto \$11.900. Ta novi aparat lahko snema televizijske progame in jih pozneje igra preko televizijskega aparata. Novi magnetofon (trba mu bo dati novo ime, ker vsebuje trak ne samo glas, marveč tudi sliko) TELCAN nudi tudi možnost rabe v zvezi z majhno televizijsko kamero (cena okrog \$150), tako da je možno snemati domače zabave ali podobne prireditve na trak in jih potem predvajati na lastnem televizijskem aparatu. Zaradi mnogo večjega števila signalov mora biti hitrost traku nepreimerno večja — 120 palcev na sekundo — vendar je mogoče naviti na velika kolesa dovolj traku za 44 minutni program.

• **Člani Christian Family Movementa** v Torontu so zbrali 500 oseb, ki so izjavile, kot svojo poslednjo voljo, da se smejo njihove oči porabiti za slepce, kakar bodo umrli. Nekaj darilnih kart so podpisali celo otroci, katere pa bodo pozneje še enkrat vprašali, če se trinjajo s to svojo odločitvijo, ko bodo dorasli.

• **Francoški skladatelj Darius Milhaud**, ki je Žid, je skomponiral glasbo na okrožnico Janeza XXIII "Mir na zemlji". Skladbo so igrali na francoskem radiju, ko so predali prvi koncertno dvorano svojih novih oddajnih prostorov.

• **Vatikanski cerkveni zbor** ni potekal samo v znamenju teoloških razprav, marveč je imel tudi svoje "veselejšje" trenutke. Dvanajst predsedujočih kardi-

Novi elektronski mikroskop za McMaster univerzo. Kupec: Nat. Research Council. —Can. Scene.

nalov so imenovali dvanajst apostolov in ko je papež Pavel VI. imenoval štiri moderatorje, so jih brž krstili za štiri evangeliste in celo določili, kdo predstavlja koga: muencheneški kardinal Julius Döpfner Mateja, bruxelleški kardinal Leo Suenens Marka, bolognski kardinal Giacomo Lercaro Luka in kardinal P. Agagianian Janeza.

• **Leta 1963 je bilo v ZDA** manj delovnih nemirov kot v prejšnjem letu. Po poročilih delovnega ministrstva je bilo zapravljenih samo 17,8 milijona delovnih dni, kar predstavlja 0,15% celokupnega delovnega časa.

• **Chicago Conference on Religion and Race**, ki jo podpirajo katoličani, židje in protestanti, je začela z zasebnim programom, ki naj zagotovi, da ne bodo cerkvene ustanove delale razlike med pripadniki raznih ras, kadar najemajo uslužbence.

• **Paragujski škof** pripravljajo "katoliško socialno leto", ki se bo pričelo v maju. Dvanajst-mesečna kampanja si bo prizadevala uresničiti načela družbene pravdnosti. Škofje ugotavljajo v skupnem pastirskem pismu, da predstavljata glavne težave revščina, zanemarjanje potreb družine in individualizem v gospodarstvu. Škofovski program bo predvsem poskušal najti možnosti utrditi družino z graditvijo družinskih hiš in preskrbo produktivnega kapitala.

• **Skof Willem Schoemaker, M.S.C.** iz Indonezije, po rodu Nizozemec, je predlagal cerkvenemu zboru, da odredi novo avtorizirano latinsko izdajo sv. pisma, ki bo nadomestila sedanji latinski prevod, znan pod imenom Vulgata 200 škofov iz 46 dežel pa je predložilo posebno petico, v kateri izražajo željo, naj zavzame cerkveni zbor uradno stališče do marksizma, komunizma in socializma v obliki posebne sheme. Akcija sta pričela nadškof Geraldo de Proenca Sigaud, S.V.D. in škof Antonio de Castro Mayer, oba iz Brazilije.

• **Malo pred svojo tragčno smrtjo** je predsednik John F. Kennedy govoril po telefonu z bostonskim kardinalom Cushingom in mu je sporočil, da je prodal svoje avtorske pravice od knjige Profiles in Courage eni televizijskih družb in odredil, da bodo vsi dohodki po tej pogodbi izplačani kardinalu Cushingu za potrebe bostonske nadškofije. Kardinal je izrazil željo, da bi sam napisal zadnji "profil" (o Kennedyju) kot dodatek knjigi.

• **Leonid I. Brežnev** je bil 19. decembra potrjen za predsednika Sovjetske zveze, čeprav je od lanskega poletja tudi tajnik komunistične stranke. Politični opazovalci menijo, da pomeni to določitev naslednika Hruščeva.

• **Novi kovanci ZDA** za pol dolarja bodo nosili Kennedyjevo podobo. Do 1. 1948 so kavalikove s podobo Benjamina Franklina.

• **Meja med ZDA in Mehiko** se bo spremenila. Reka Rio Grande je namreč spremenila tek in povzročila bolečo točko med obema državama. Sedaj

bodo izkopali nov kanal za reko in ga betonirali, da ne bo reka zopet spreminjala teka. Mehika bo dobila dva kosa, ki znašata 630 akrov in pripadata državi Texas, ZDA pa bodo dobile 193 akrov blizu mesta El Paso.

• **Angleži so dali samoupravo** verigi 700 otokov znanih pod imenom Bahamas. Obdržali so še zunanjo politiko, obrambo in notranjo varnost.

• **V 17 dneh, ko so komunisti** dovolili obisk vzhodnega Berlina, je izkoristilo priliko za obisk 1,240.000 oseb iz zapadnega Berlina.

• **Nehrujevo poslabšanje** zdravja na sestanku kongresne stranke je zopet poživilo vprašanje, kdo ga bo nasledil. Nehru bi verjetno že prepustil vodstvo politike komu drugemu, če bi se ne bal, da njegov naslednik ne bo dovolj močan, da bi obvladal stranko, ki ji Nehru načeljuje že pol stoletja.

• **V ZDA živi okrog 9.300.000** družin, ki imajo na leto manj kot \$3.000 denarnih dohodkov. 4,8 milijonov sestoji iz dveh oseb, v 3,2 milijona družinah je družinski poglavar nad 65 let star, 2 milijona družin pripada drugim rasam kot belcem, 1,4 milijona so družine na kmetih in 1,1 milijona so družine, ki imajo 6 ali več članov. 47% teh družin živi na jugu, 24% v severni sredini, 16,3% na severovzhodu in 12,4% na zapadu.

• **Ameriške delavske organizacije**, združene v AFL-CIO so porabile v 1. 1963 nad 1 milijon dolarjev za štipendije 842 fantom in dekletov, da so mogli nadaljevati študije v kolegiju.

• **Antigonish je imel svojo kriminalno senzacijo** J. W. MacDonalda je uspešno izsilil nad 3.000\$ od blaginjičarke Royal Bank v Dartmouthu. Ko ga je taksi odložil proti jutru v hotelu v Antigonishu, so se kmalu pojavili policisti in ga spravili na varno. Obsojen je bil na 9 let.

• **Združene države so objavile** laikom na razpolago že dve leti. 11 januarja 404 strani obsegajoče poročilo "Kajenje in zdravje" —Poročilo posvetovalnega odbora glavnemu zdravniku javne zdravstvene službe". Skladno mnenje 10 strokovnjakov, pet kadilcev in pet nekadilcev, izraženo v poročilu je, da predstavlja kajenje resno ogrožanje zdravje. Kljub temu nihče ne pričakuje, da bo tobačna industrija prizadeta, ker le redki zmorejo toliko poguma, da bi nehali kaditi. Kar je bolj resno kot možne posledice za gospodarstvo — ne samo na svetu, marveč tudi v ZDA so še milijoni, ki ne uživajo niti temeljnih potrebščin za človeka dostojno življenje — je žalostna ugotovitev, da so tolike množice "moderna" človeka tako navezane na vsakovrstna mamila, da se ne morejo oprostiti od njih niti v primeru, ko postane jasno, da si z njih uživanjem sami kratijo življenje. Če bo mlajša generacija sledila tej usmerjenosti — na žalost je mnogo znakov, da je pri njej ta proces še pospešen — bo Spenglerjev Propad Zapada postal realnost in komunisti bodo zavzeli zapadne države brez velikega odpora.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH

Hon. M. B. Dymond, M.D., C.M., Minister

Hon. John Robarts, Prime Minister

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA JANEZA E. KREKA
JOHN E. KREK'S SLOVENIAN (TORONTO) CREDIT UNION
 646 Euclid Ave., Toronto 4, Ont. — LE. 24746

VABI

na redni letni občni zbor Slovenske Hranilnice in posojilnice, J.E. Kreka, v nedeljo 9. feb. 1964 ob 2.30 popoldne v slovenski cerkveni dvorani na 609 Manning Avenue.

Udeležba je za člane dolžnost, gostje iskreno vabljeni.

Pridite, da boste slišali poročila odbornikov, kako je Hranilnica in posojilnica poslovala v preteklem letu, ki je bilo, kakor vedno do sedaj, zelo uspešno. Pristopilo je 152 novih članov, vloga so se povečale ba preko četrtil milijona dolarjev, posodili smo \$517,032.00 itd.

V par številkah in besedah lahko vidite dosedanj uspeh: 10—deset let poslovanja: 1.000—tisoč članov; 1.000.000.00—milijon dolarjev dobroimetja (assets). S tem, smo uspešno milijon dolarjev dobroimetja, smo se Slovenci postavili med največje kreditne zavarovalnice v Kanadi in pokazali, da imamo smisel za skupno delo, pametno gospodarstvo in da si znamo sami pomagati.

Vsak Slovenec se nam lahko pridruži in postane član naše zavarovalnice, samo da je pošten. Dobrodošel je tisti, ki lahko kaj vloži v hranilnico, kakor tudi oni, ki rabi posojilo. Za dobro poslovanje sta oba potrebna.

Vsi člani imajo korist od zavarovalnice. Vlagatelji dobijo večje obresti kot v bankah, imajo zastoj življenjsko zavarovanje do \$1.000.00; uradne ure so ugodnejše, ker lahko opravite denarne posle tudi zvečer, ko so druge banke zaprte. Kdor rabi posojilo, ga dobi pri nas ceneje in lažje kot drugje.

Zaradi zanimanja članov, navajamo še nekaj splošnih podatkov:

Prometa je bilo v vsej dobi poslovanja	\$10.832.599.00
Člani so vložili v hranilnico	3.463.054.00
Člani so dvignili lastnega denarja	2.544.930.00
Vloge članov	918.124.00
Posodili smo članom	2.079.582.00
Vrnilo so posojila	1.256.110.00
Posojeno članom še	823.472.00
Razdelili med člane (obresti na vloge in robate)	136.900.00
Investiranega denarja v hiši in drugih denarnih zavodih	89.130.00

Razne druge podatke lahko dobite na občnem zboru ali pa v naši pisarni na 646 Euclid Ave. (blizu cerkve, vzporedno z Manning Avenue).

TORONTO

• Zastopniki etničnih skupin v Torontu so obiskali za Novo leto kardinala McGuigana. Slovenec je zastopal dr. P. Markez.

• Torontski nadškof P.F. Pocock in pomožni škof F. Marrocco sta bila med dvajsetimi strežniki, ki so stregli 700 revešev v zavetišču Dobrega Pastirja za božič. Od ustanovitve zavetišča 26. maja 1963 pa do božiča so "mali bratje Dobrega Pastirja", ki oskrbujejo zavetišče, razdelili nad 80.000 obrokov jedil in preskrbeli nad 8.000 prenočin.

• Preč. Lojze Ambrožič, profesor sv. pisma v torontskem bogoslovju, bo predaval v seriji biblične teologije, ki jo prireja jezuitsko bogoslovje v Willowdaleu za duhovnike in redovnike. Celotna serija bo obsegala 10 predavanj. Prof. Ambrožič bo predaval 23. marca o krščanski rabi stare zaveze in 30. marca o Kristusu "nespametni" v evangeliju sv. Janeza.

ANTIGONISH

• Oral interpretation razred je predvajal igro Tromasa Dylana "Under Milk Wood" Metka Čuješ je bila eden od dveh pripovedovalcev (narrator).

• Gostovali so na univerzi v zadnjem času John Boyden, bariton, z izbranim koncertom in Canadian Opera s Straussovo opero Die Fledermaus.

• Profesor Rudolf Čuješ je predaval psihološkemu klubu o komunističnih metodah spreobračanja (brainwashing) in kontrole mišljenja.

• Profesor ekonomije dr. William Woodfine je bil imenovan za delno zaposlenega člana odbora radijskih ravnateljev za dobo pet let.

• Na univerzi pripravljajo načrte, da bi priredili za stoletnico Kanade 1. 1967 veliki mednarodni kongres, ki bi predvsem obravnaval združništvo.

• Kavarna za študente, ki je bila odprta malo pred božičem v bližini hiši, je središče ne samo povečanega konzuma kave, marveč tudi mnogih kulturnih prireditev bolj intimnega značaja — čitanja pesmi, predvajanja iger (brez kostumov) in seveda debat.

Cleveland

Predpustna zabava

V soboto zvečer 11. januarja ja krajevna organizacija Zveze slovenskih protikomunističnih borcev v Clevelandu priredila v Slovenskem domu na Holmes Ave. predpustno zabavo z večerjo, ki je dobro uspela. Čisti dohodek je šel v invalidski sklad zveze.

Slovenski šolski večer.

V soboto zvečer 25. januarja

je Slovenska šola pri sv. Vidu pripravila v šentvitski dvorani "Slovenski šolski večer", ki ga je obiskalo veliko število staršev in prijateljev šole. Šolski odbor je posrbel za okusno večerjo, otroci pa so nastopili s petjem. G. Jeglič je kazal barvne slike prejšnjih šolskih prireditev.

• Naročnina. Smo v novem letu in je čas, da poravnamo, oziroma obnovimo naročnino za naš list. Ni potrebno povdarjati, da je izdajanje lista povezano z velikimi žrtvami, ki jih navdihuje ljubezen do slovenske stvari. Naročnina treh dolarjev je majhna, pa če jo kdo plača tudi nekaj žrtvuje in je njegova žrtev izraz ljubezni do slovenske stvari.

V Clevelandu morete plačati naročnino pri g. Viliju Zadnikarju, 6920 Bayliss Ave., Cleveland 3. Lahko pa pošljete naročnino naravnost na upravo lista, katere naslov najdete v zgornjem levem kotu prve strani lista.

Chicago

• Stanje ponesrečenega Francka Martinčiča je še vedno skrajno resno. Še vedno je v nezvesti. Ob njem je njegova mlada žena. Vsi Slovenci v Chicagu sočustvujejo z družino. Molimo, da bi zopet ozdravel!

• Tetka štokljica je bila med slovenskimi novonasteljenci v Chicagu. Najprvo je obdarila Lojzeta in Vero Gregorič na 1844 W. 22nd Pl. s sinčkom Tončkom. Prve dni v letu 1964 pa je prinesla sinčka Staneta Stanleju in Mihaela Simrayh na 1914 W. 22nd Pl. Iskrene čestitke starišem in sorodnikom k prirastku z željo, da bi imeli z otroci vedno le veselje.

• Kam le gre denar? Tako je nekdo radoveden ob priliki prireditev SNZ v Chicagu. Za slovensko državno gibanje, to je naravno. Toda nismo enostranski. SNZ je prispevala znaten del za avto že pok. nadškofa dr. A. Vovka. V dveh primerih pa smo dali iz blagajne nad \$300. v karitativne namene. Dati potrebni v času stiske in potrebe, je dobro delo. Upamo, da to razumejo tudi tisti, ki se vprašujejo, kako to, da je SNZ postala tudi "karitativna organizacija..."

• "Slovenska Država" bo v bližnji bodočnosti za Chicago in bližnjo okolico poslana te preko tajništva SNZ, 2737 W. 16th Str. To pa zato, da se izognemo raznim neprijetnostim. Če je bil naslov doslej pomanjkljiv, prosi tajnik SNZ, da javite spremembo. — Naročnino pa pošiljajte po pošti na naslov: Mirko Geratič, 2737 D. 16th Str. Chicago, 60608, Ill. Prejeli boste takoj potrdilo. Oglasite se tudi novi naročniki. Za Chicago lahko poravnate naročnino tudi osebno pri cerkvi, da prihranite pot in stroške tajniku.

• Prvi avto so proizvedli v ZDA 1. 1893. Od tega leta je nehalo s proizvodnjo kakih 1.850 tvrdk, Packard in Kaiser po drugi svetovni vojni. Studebaker je pred koncem leta prenehal s proizvodnjo v ZDA in bo proizvajal avte samo v Kanadi, v Hamiltonu.

• V ZDA so letos odprli 32 novih smučarskih središč.

• Kitajci so zgradili novi "kitajski zid". Da bi preprečili nadaljnji prebeg iz province Sinkiang — po Sovjetskih poročilih znaša število prebežnikov 200.000 — so Kitajci mejo zaprli podobno kot je zaprta meja med Vzhodno in Zapadno Nemčijo.

• Po obstoječih delavskih pogodbah od kakih 2.4 milijona delavcev v ZDA dobilo zvečane mezde v 1. 1964.

• Ob zadnjem obisku Hruščeva v Jugoslaviji in v Sloveniji je bilo opaziti precej več varnostnih priprav, ker so se spodaj bali, da bi prišlo do kakšnega atentata. Ko se je Hruščev vozil skozi Ljubljano, ni bilo opaziti skoraj nobenega navdušenja ali plaskanja. Edino šolska mladina je ploskala, ker je morala pod vplivom šole. Narod je pa popolnoma ravnodušno gledal. Delavci so morali iti na sprejem Hruščeva. Kdor ni šel, pa so mu odtrgali celodnevno plačo. Na takšen način potem že lahko pridobijo ljudi, ko "prstovoljno" morajo.

• Hruščev je tudi obiskal neko državno posestovo v kolicah Šmarne gore pri Ljubljani. Za njegov obisk so morali kmetje privatniki pripeljati svojo živino v državne hleve. Državna živina je bila namreč preveč mršava za "tovariša" Hruščeva.

• Na istem državnem posestvu so tega dne tudi odstranili vse delavce, ki so bili sumljivi. Tisti dan so bili tam v glavnem UDB-ovci in partizji, kateri so morali delati pri živini, da je bil tako Hruščev dovolj varen.

• Maribor. — V Mariboru so dobili novega stolnega koronika. Novi stolni kanonik je dr. Jože Šenovdorfer, ki je bil zadnja leta župnik pri Sv. Magdaleni.

Faro sv. Magdalene so sedaj prevzeli oo. jezuiti. V bivši jezuitski kapeli na območju sv. Magdalene so sedaj neki drugi redovniki. Poročevalec ni navedel, kdo so. Trdijo, da bodo to kapelo podrli in menda gradili nekaj novega.

Msgr. dr. Maks Cukala, je obhajal pred prazniki svoj 85. letni jubilej. Mohorjani so mu izrekli čestitke tudi po radiju.

Atentat na predsednika J.F. Kennedyja je globoko odjeknil tudi med Slovenci. Vsi so čutili, da je bil pok. predsednik veliki zagovornik pravic in enakopravnosti med narodi. Od drugod so poročila, da so ljudje oddalec prihajali, da so lahko videli na televiziji pogreb pok. predsednika.

• Maribor se spreminja. Kdor

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvetnika in notarja.

Naslov:

ANTONY AMBROŽIČ
 Barrister, Notary Public
 714 College St., Toronto, Ont.
 Telefon: LE. 1-0715

POZOR ROJAKI!
POTUJETE SKOZI
RIM v DOMOVINO?

Sprejem na letališču ali železnici, ogled Rima, prenočišče, domača hrana itd. vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Vinko A. LEVSTIK
 Director in lastnik

Hotel 'BLED'
 Via S. Croce in Gesuralemme 40,
 Roma, Tel. 777—102

Hotel-Penzijon 'DANILA'
 Via L. Luzzatti 31
 Roma, Tel. 750—587

Izrežite in shranite! Pišite mi za cene in prospekte!

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM
V VSEH NEPREMICINSKIH,
DRUŽINSKIH
IN PRAVNIH ZADEVAH NA:
278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

CARL VIPAVEC
SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

most čez Dravo. Dogradili in odprli so ga koncem novembra.
 • Zimski plavalni bazen v Kranju
 Decembra so odprli v Kranju zimski plavalni bazen, ki so ga gradili kar pet let. Stal je 100 milijonov dinarjev. Je največji in najlepši v Sloveniji.

• Finžgarjeva rojstna hiša spomenik

Društvo književnikov in Zavod za varstvo spomenikov v Sloveniji sta sklenila, da bosta urenila rojstno hišo pisatelja Finžgarja v Doslovičah na Gorenjskem v memorialni in etnografski spomenik po vzgledu Prešernovega rojstnega doma.

• Devetdesetletnica univ. prof. Plemlja

11. decembra je obhajal devetdesetletnico svojega rojstva slovenski matematik svetovnega slovesa, univerzitetni profesor, ud Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dr. Josip Plemlj.

• Smrti v domovini.

Na božični dan je umrl v Ljubljani slovenski operni pevec, tenorist Josip Gostič. Bil je ud ljubljanske, zagrebške in dunajske opere. Gostoval pa je v vseh večjih operah Evrope. Pokopali so ga na Homcu pri Kamniku. Obrede je opravil ljubljanski škof dr. Jože Pogačnik.

29. decembra je umrl msgr. Mihael Horoš, apostolski administrator tistega dela goriške nadškofije, ki je v mejah Jugoslavije. Pokojni je ustanovil semenišče v Vipavi in mu je uspelo, da je začel z izdajanjem edi-

• Porast prometa v koprskem pristanišču

Ladijski promet v Koprju, pristanišču Slovenije, narašča tako naglo, da je lani koprsko pristanišče po tonaži tovora že prehitelo dubrovniško pristanišče. S porastom prometa postaja toliko nujnejša železniška zveza pristanišča z zaledjem. A Beogradu dobrobit Slovenije prav gotovo ni prva skrb.

• Slovenski rudarji so pomagali graditi rudnik v Srbiji

Rudarji in tehniki rudnika Trbovlje-Hrastnik so sodelovali pri gradnji prvega uranskega rudnika v Kalni pri Gabrovici pod Staro planino v Srbiji. Zgradili so 220 metrov globok jašek in opravili še druga strokovna dela.

• Nov most čez Dravo v Mariboru

Lani je dobil Maribor nov

PRVA SLOVENSKA ZADRUGA V TORONTU
HRANILNICA IN POSOJILNICA
JANEZA E. KREKA

VAM NUDI

višje dohodke od Vaših vlog kot drugi denarni zavodi, cenejša in ugodnejša osebna in hipotekna posojila, nasveta za boljše vodstvo Vašega družinskega gospodarstva, brezplačno zavarovanje Vaših vlog in posojil za primer smrti,

Uradni prostori: 646 Euclid Ave., Toronto
 Telefon blagajnika LE. 2—4746

SLOVENSKA POTNIŠKA AGENCIJA
WORLD TRAVEL SERVICE LTD.

Potniške karte za letala, ladje, vse kombinacije, kot skupinska cenejša potovanja, imigrantske, družinske itd. — tudi na kredit.

Pošiljke denarja, zamenjava bankovcev. Potni listi, vizumi, prošnje za imigracijo. Slov. knjige in gramofonske plošče. Prodaja kovčkov in torb.

258 College St.

Toronto

WA. 3-4868

Potrebujete kakšno uslugo? Obrnite se na agencijo "MUNDUS" v Trstu. Ustregli vam bomo točno, naglo in poceni.

Če želite kakšnekolik podatke ali dokumente iz stare domovine ali iz drugih evropskih držav; če želite kakšno antikvariatno ali novejšo slovensko knjigo ali revijo; če se želite naročiti na kak slovenski ali tuji list; če iščete kakšno pogrešano osebo; če želite preko oglasa v slovenskem tisku v Sloveniji ali v zamejstvu najti zakonskega druga ali družico; če želite kakšne umetne spominske predmete, slike, razglednice, noše itd. iz Slovenije; če so vam potrebne informacije glede potovanja v Evropo, rezervacije prenočišč itd.; če želite dati karkoli tiskati v slovenske tiskarne v Trstu, Gorici ali Celovcu; če so vam potrebne slovenske igre, note itd.; če iščete zastopstvo za vaše tiskovine; če potrebujete kakšne gospodarske informacije ali zveze; če hočete poslati iz Italije ali Avstrije karkoli sorodnikom v Jugoslaviji zanesljivo in hitro; če potrebujete znanstvene podatke ali že napisana predavanja za slovenska društva; če želite umetniške slike slovenskih krajev, osebnosti ali verske vsebine ali karkoli drugo, pišite na naslov

Agencija "MUNDUS"

Via Roma 24, TRIESTE, Italy

V 24 urah vam bomo odgovorili ali izpolnili vašo željo. Pospešili boste njeno izvršitev in si prihranili čas ter nadaljnje dopisovanje, če boste že priložili približni znesek stroškov usluge. Zadovoljni boste z nami.

nega verskega lista v Sloveniji "Družina". 14. januarja je umrl v bolnišnici v Slovenj Gradcu v devetdesetem letu starosti najstarejši slovenski pisatelj, dekan, častni kanonik, msgr. Franc Ksaver Meško.

Isti teden pa je umrl v Ljubljani slovenski glasbenik in skladatelj, kanonik Fran Kimorijino Celje.

• Avtomobilska industrija v ZDA je dosegla rekordno žetvilo prodanih avtov v 1. 1963. Od 1. januarja do 20. decembra so prodali 7.5 milijonov novih avtov, od tega 373.000 uvoženih.

• Poljski kardinal Wyszyński ima v načrtu obisk Avstrije v maju. Obiskati namerava tudi znamenito romarsko cerkev Marjino Celje.

VAŠA '63 ŠOFERSKA IZKAZNICA

zapada 28. februarja

Odpošiljanje novih vprašalnih tiskovin za ontarijske šoferske izkaznice je sedaj zaključeno. Predložite vašo tiskovino z zahtevano ceno brez odlašanja v najbližnjem uradu za izdajanje šoferskih izkaznic, tako da vam bo vaša nova izkaznica lahko dostavljena.

Če še NISTE sprejeli vaše vprašalne pole, se obrnite takoj na najbližji urad za izdajanje šoferskih izkaznic, ali pišite na Ontario Department of Transport, Parliament Buildings, Toronto 2. Ne pozabite navesti vaše številke šoferske izkaznice za 1963. leto; naj bo to "operator's" ali "shaffeur's" izkaznica; kakor tudi vaše polno ime in datum rojstva.

VI odgovarjate sami zato, da dobite vašo šofersko izkaznico do 28. februarja.

NABAVITE SI VAŠO 1964. AVTOMOBILSKO PLOŠČICO SEDAJ! Ploščice za 1963. leto za potniške, avtomobile, za dvojno uporabo in motorna dvokolesa zapadejo 28. februarja. Ta datum ne bo podaljšan. Ploščice so sedaj naprodaj v lokalnih uradih za izdajo šoferskih izkaznic. Kupite si vašo sedaj, da vam ne bo treba stati v vrsti v zadnjem hipu!

PLOŠČICE ZA TOVORNE AVTOMOBILE, AUTOBUSE IN PRIKOLICE. Ploščice za 1964. leto, za trgovska vozila in prikolice pridejo v prodajo 2. marca in bodo v veljavi do 31. marca 1965. Četrtrinske ploščice ne bodo na razpolago do 25. marca. Lanskoletne ploščice za trgovska vozila in prikolice zapadejo 31. marca 1964. Ta datum ne bo podaljšan.

ONTARIO DEPARTMENT OF TRANSPORT
 Parliament Buildings, Toronto 2 Hon. Irwin Harkett, Minister

DARILNE POŠILJKE, OPROŠČENE VSAKRŠNE CARINE,

katere lahko, po najnovejši carinski odredbi, odpošljete v neomejeni količini.

Odpošljamo vse tehnične predmete kot televizijske in radio sprejemnike najnovejših modelov, hladilnike, dvokolesa, šivalne stroje "Singer", harmonike in ostalo. Zahtevajte cenik za ostale predmete, ki niso v oglaševanju, a so potrebni vašim v domovini.

• NOTARSKI URAD, ki vam izdela ter overi vse dokumente. — Prevodi in prepisi

• POROKE preko zastopnika v Jugoslaviji

• PRIPELJANJE VASE DRUŽINE iz Jugoslavije za stalno naselitev, kot tudi na počitnice.

• KANADSKI POTNI LISTI za državljane in nedržavljanke.

• VOZNE KARTE za vse letalske in paroplovne družbe. Velik popust za emigrante.

• STROKOVNO VODSTVO POSLOVNIH KNJIG — Davčne prijave — "Income Tax".

• PRODAJA DINARSKIH BANKOVCEV — Denarne nakaznice preko Narodne banke izplačane v najkrajšem času.

CENTRAL HOMELAND AGENCY

(MILAN MIKE LENDIC)

471 College St., Toronto 4, Ont., Canada
 Tel. WA. 1-6016

DR LAMBERT EHRLICH

PARIŠKA MIROVNA KONFERENCA IN SLOVENC

KOROŠKO VPRAŠANJE

(Nadaljevanje)

Po tem vzorcu je Johnson delil Celovski bazen v coni A in B. Cona A bi se takoj izročila državi SHS v upravo in suvereniteto, cono B pa Avstriji. Prebivalstvo v coni A se ima pravico tekom treh mesecih izraziti individualno pred jugoslovanskimi oblastmi za priklonitev k Avstriji, prebivalstvo v coni B pa k državi SHS.

Conseil de Quatre je dne 4. junija dal Vesniču, kot zastopniku naše delegacije, priložnost ustno razpravljati o tem predlogu. To možnost nam je sporečil angleški ekspert Leeper, ki je dne 3. junija popoldne vprašal Vošnjaka, če je Vesnič že dobil vabilo, če ne, naj takoj zaprosi da bo zaslšan, kar je Vesnič seveda storil.

Iz poročila, ki ga je on o tem zaslšanju podal delegaciji, je četvorica Vesniča, ki je zelo spretno zagovarjal definitivno priklonitev cone A naši državi, poslušala samo iz vlnudnosti in je hotela le Vesniča pridobiti za svoje ze v naprej določeno stališče.

Za Vesničem je povzel besedo Wilson in raztolmačil svoje naziranje o koroškem vprašanju. Iz tega tolmačenja je razvidno, da je Conseil Supreme spremljal svoje stališče glede nedeljivosti Celovskega bazena, ki ga je do slej konsekvентno zastopal, in da se je z idejo delitve te celote spoprijaznil.

Celovski bazen bi se namreč delil v cono A in B, in plebiscit bi se vršil ločeno po conah. Cona A bi glasovala prej kot cona B, ki bi glasovala samo v tem slučaju, če bi se cona A odločila za Jugoslavijo. Za časa plebiscita bi izvrševal upravo "local government" pod ligo narodov. Rok plebiscita (6 mesecev ali 3 leta) bi določila naša delegacija.

Formalnega plebiscita Wilson torej ni hotel opustiti. Ljudstvo naj samo odloča, ali naj se Celovski bazen deli ali ne. To rešitev je motiviral z zgledom Gornje Slezije, kjer se je naknadno tudi določil plebiscit in obenem je opozoril, da ne sme izgledati, da konferenca v enakih slučajih različno postopa. Ljudstvo samo naj odloči svojo usodo, da se tako prepreči vsaka kritika. Vesnič je argumentiral posebno proti plebiscitu in je polagal glavno važnost na politično stran koroškega problema. Wilson in Lloyd George nista hotela razumeti, zakaj se plebiscita tako bojimo in to celo v coni A, ko

vendar trdim, da je ozemlje slovensko. Vesnič je skušal pojasniti, kot se je to že neštokrat zgodilo, položaj slovenskega naroda na Koroškem. Pangermanška sila je navalila z vso silo na ta mali narod, da prodre do južnega morja ter ga je skušala z vsemi sredstvi raznaroditi. Ta narod je vsled tega podoben ptici, ki je celo življenje v kletki in ki ne zna več letati. (Seveda duša nemškutarja bo ostala vedno uganka in se ne bo dala nikoli pojasniti.) Vesnič je enostranski plebiscit na Koroškem odklonil tudi iz načelnega stališča, ker se nam proti Romu in Italijanom ni dovolil.

Drugi dan 5. junija je British War Cabinet poslal Vesniču v pogled zapisnik o seji Conseil des Quatre. Iz tega zapisnika je oilo razvidno, da je Conseil des Quatre po odhodu Vesniča napravil sledeči sklep:

1. Eksperti, ki so se pečali s problemom Celovca naj formulirajo natančen načrt na sledeči podlagi: prebivalstvo na južnem delu ozemlja, ki je na zemljevidu predsednika Wilsona označeno s črko A, naj se potom plebiscita izrazi ali hoče biti priklonjeno k Jugoslaviji ali k Avstriji. V interval uredi podpis miru in datumom plebiscita naj to ozemlje upravlja "local government", ki je podrejen društvu narodov. Datum plebiscita naj bo določen po zaslšanju mnenja delegacije SHS.

2. Vesnič naj vpraša svojo delegacijo, ali naj se plebiscit vrši v teku 6 mesecev po podpisu miru ali po poteku daljše dobe. V smislu tega sklepa je dobila teritorialna komisija nalog izdelati statut za plebiscit v okviru prve točke tega sklepa.

6. Delo naše delegacije do 5. sklepa Conseil des Quatre, 8. junija

Delegacija je spoznala, da se zaradi vpliva Wilsona Conseil des Quatre ne bo dal na noben način odvrniti od plebiscita, kajti niti teritorialna komisija, niti Johnson, niti Vesnič niso mogli v tem oziru vplivati na četvorico. Na drugi strani pa delegacija tudi ni mogla kratko malo pristati na predlog, ker bi plebiscit po zonah in pod pogoji, ki jih je Conseil des Quatre zamislil, bil za nas nevaren. Bistvena naloga novega režima (Local Government) v plebiscitnem ozemlju bi namreč morala biti radikalna sprememba dosedanjega sistema. Ta bi pa bila neizvedljiva, ker bi se "local government" zaradi pomanjkanja domačih sposobnih elementov med Slovenci, moral posluževati dosedanjih faktorjev, ki so bili nositelji germanofilnega sistema.

Zolger je zaradi tega, po posvetovanju s slovenskimi eksperti in s člani slovenske delegacije iz Ljubljane, predlagal delegaciji novo solucijo, ki opušča princip brezpogojne inkorporacije zone A v Jugoslavijo in sprejema zahtevno ljudske konzultacije, toda pod ugodnejšimi pogoji za nas. Ta predlog se z dvema manjšima variantama naslanja na vzorec Eupen — Malmédy. Vesnič ga je po nalogu delegacije dne 6. junija poslal Wilsonu in Conseil Supreme kot odgovor na poziv Conseil des Quatre z dne 4. junija, naj delegacija sporoči svoje želje glede roka za plebiscit. Predlogu je bila priložena obrazložitev, v kateri je minister Zolger pojasnil zakaj delegacija ne more pristati na sklep četvorice.

Medtem, ko je delegacija pravljala odgovor, je bila dne 5. junija sprejeta pri Wilsonu posebna ljubljanska deputacija. Načelnik deputacije Dr. Brejc je pozdravil Wilsona z besedami: Ave Wilson, morituri te salutant. Pronjo deputacije je formuliral takole: Umirajoči slovenski narod prosi Wilsona, naj prepreči razkosanje tega kulturnega naroda sredi Evrope. Hvala leži smo Wilsonu, da se je postavil proti italijanskim aspiracijam na naše ozemlje in ga prosimo naj nam tudi zdaj reši našo severno etnografsko mejo

proti Nemcem. Ko je nato Wilson na zemljevidu zopet razložil odločitev četvorice z dne 4. junija, je konzul Svegel navedel vse razloge proti plebiscitu ter omenil kot izhod tudi solucijo po vzorcu Malmédy. S tem je bila od naše strani prvič v načelu sprejeta ljudska konzultacija.

Paralelno je bilo treba vplivati tudi na teritorialno komisijo, da bi ta ne izdelala statuta za plebiscit v smislu sklepa Conseil des Quatre z dne 4. junija. Da bi to pridobili za naše nove predloge, je Zolger 6. junija popoldne o njih obvestil Johnsona, Daya in Seymoura. Tardieu pa je poslal kopijo naše vloge na konferenco skupaj s kopijo Explanation des Motifs. Ko je potem osebno razpravljal z njimi o tej zadevi, mu je predložil nevarnost v zvezi z organizacijo uprave za čas do plebiscita. Zaradi pomanjkanja sposobnih domačih slovenskih moči bi se namreč pri tem moralo nehoti porabiti dosedanje nemškutarske ali nemške osebe. Tardieu je vse to uvidel in obljubil, da bo teritorialna komisija, ki ima sicer že decidirani nalog četvorice, zadevo ponovno pretresala.

Na popoldanski seji je Tardieu s pomočjo Johnsona svojo obljubo izpolnil. Naslednji dan je Zolgerju zaupno izročil prepis referata, ki ga je teritorialna komisija naslovila na četvorico.

Referat poroča, da teritorialna komisija ni mogla izdelati načrta za administracijo ozemlja in za modalitete plebiscita, ker ji delegacija SHS ni naznanila roka za plebiscit. Sistem uprave bi namreč moral biti drugi za slučaj 6-mesečnega roka, in zopet drugi za slučaj 3-letnega roka. V prvem slučaju bi prišel v poštev vzorec Schlesvig-Allenstein, v drugem pa vzorec Saar. Drugi slučaj bi impliciral uvedbo novega sistema administracije, ki bi zahteval detajlni študij vojaškega, sodnega, finančnega in carinskega sistema, ki ga pa zaradi pomanjkanja točnih podatkov ni mogoče izvesti. Osebe bi pa morala komisija izbrati za cono A med Nemci iste cone ali pa med Slovenci iz ostale Jugoslavije, ker primanjkuje sposobnih lokalnih slovenskih moči. V obeh slučajih pa bi nastale komplikacije.

Komisija zato predlaga sledeči režim: V coni A naj bi bila jugoslovanska lokalna administracija, v coni B pa avstrijska, obe pa pod nadzorstvom peteročlanske komisije, imenovane od vesil, ki bi imela kontrolo in veto pravico glede lokalne administracije. Plebiscit naj bi se vršil v coni A popreje kot v B. Ta predlog je kombinacija predloga četvorice z dne 4. junija in našega predloga z dne 6. junija, združuje namreč našo upravo s kontrolo zavezniške komisije. Kot bomo videli pozneje je ta predlog končno obveljal kot definitivna rešitev.

Italijani so pokazali tudi v tem slučaju svoje sovraštvo do nas. Stavili so namreč dva predloga, ki sta nasprotovala gori omenjeni soluciji. Predloga se glasita:

1. Celovski bazen naj se deli v dve coni po vertikalni črti, ki teče vzhodno od Celovca, ne pa po zeleni črti.

2. Iz plebiscita naj izostane trikotno severno od tunela pri Področju, ki obsega železnico od Področja 10 km. proti Beljaku. Ta trikot naj deli isto usodo kot ozemlje južno od tunela, o katerem bodo velesile še določale.

Ko je Tardieu zaupno izročil ta referat Zolgerju, mu je istočasno svetoval naj delegacija dodatno k svojem drugemu predlogu z dne 6. junija sporoči konferenci tudi svoje želje glede roka in modalitet plebiscita.

Vesnič je zato 7. junija poslal konferenci novo noto, ki jo je sestavil Zolger. V njej so bile skicirane modalitete plebiscita po vzorcu Schlesviga in vzhodne Prusije. Plebiscit naj bi se vršil v coni A en mesec po ratifikaciji pogodbe, v coni B pa tri tedne pozneje.

Da bi se ubranili italijanskih intrig glede trikot pri Področju in da bi Mežiška dolina bila vključena, se je obseg cone A v tej noti ne enkrat skiciral, kot je bil določen pred teritorialno komisijo dne 20. maja.

Se predno pa je Vesnič noto odposlal, je dne 7. junija dobil od agnleškega tajnika Hawkeya

po naročilu četvorice poziv, naj odgovori na vprašanje četvorice z dne 4. junija glede roka za plebiscit. Na stavljenje protipredloga se pisno ni oziral. Vesnič je 6. junija sporočil, da je odgovor na vprašanje četvorice že podal v noti, v kateri je tudi navedel rok plebiscita (1 mesec).

Dne 8. junija je četvorica zopet razpravljala o koroškem vprašanju in odklonila tako predloge teritorialne komisije kakor tudi naše. Teritorialni komisiji pa je ponovno naročila, naj izvrši naloge, ki ji je bila dana dne 4. junija.

To nam je sporočil Pierre de Lanux 9. junija popoldne in obenem svetoval naj naša delegacija vendarle naznani kak termin za plebiscit, da bo mogla komisija izvršiti dani nalog.

(nadaljevanje sledi.)

● **Belgijski dominikanec** Dominique Georges Pire, ki je dobil Nobelovo nagrado 1. 1958 in jo je porabil za begunce, sedaj je dobil novo nagrado, Sonningovo, v znesku \$14.000 za njegov prispevek k Evropski kulturi. Nagrada mu bo podeljena 10. aprila.

● **Nova Scotia Housing Commission** je odobrila načrte za cenene hiše, ki pa vendar odgovarjajo sodobnim zahtevam — tri spalnice in kopalnico v enem nadstropju ter kuhinjo, dnevno sobo in shrambo v drugem. Stroški so preračunani na \$4.500 in 800 ur dela lastnika samega. Pod vodstvom Extension Departmenta univerze sv. Frančiška, ki je od vsega početka povezana z združnim stavbeništvom, so se zbrale trenutno 4 skupine, ki

bodo ustanovile svojo stavbno zadrugo. Ker so bila dosedanja odobrena stavba za nekatere sloje predrage, obstoja upanje, da bodo prišle do svojih domov tudi družine v bolj omejenimi dohodki.

● **Cilenski kardinal**, nadškof v Santiagu, Raul Silva Henriquez, je dovolil posebej pripravljenim laikom, da smejo pridigati v nedeljo pri božji službi. Katoliška univerza v Chile ima že od 1. 1961 katehetskii institut za latinsko Ameriko, od koder bodo v glavnem prišli laični pridigarji, ki so potrebni zaradi velikega pomanjkanja duhovščine.

● **300.000 oseb** je podpisalo prošnjo, naslovljeno na vojaško vlado v Ekvadorju, da dovoli verski pouk v šolah za tiste otroke, katerih starši bodo tak pouk zahtevali. V Ekvadorju je 95% prebivalcev katoličanov.

● **Na Irskem** je umrl cistercijski opat Eugen Boylan v starosti 59 let. Bil je zelo znan, ker je napisal dve zelo razširjeni knjigi o duhovnem življenju "This Tremendous Lover" in "Difficulties in Mental Prayer".

● **Po Sovjetskem zakonu** mora sovjetska mladina opraviti dvolatno delovno službo med visoko šolo in univerzo, sedaj so pa organizirali posebno "otroško" tovarno, v kateri bodo (z izjemo vodstva) zaposleni samo otroci stari 12 let in več. Ti otroci bodo morali delati v tovarni vsak teden po tri in pol ure in bodo proizvajali punčke, obleke za punčke, lesene igrače, električne

Občinske uslužnosti VAS potrebujejo

V Kanadi je veliko prilik, da pomagata onim, ki potrebujejo posebne uslužnosti. Mnoge občinske uslužnosti so odvisne od zanimanja ali izkušnje prostovoljcev, kateri prispevajo svoj čas, sposobnost in znanje v korist drugih.

PROSTOVOLJNI DELAVCI SO STALNO POTREBNI

- v bolnicah
- za zabavne programe za mlade ljudi
- pri skrbi za otroke
- v vodstvu mladine
- v rehabilitaciji pohabljenih
- pri prvi pomoči

in v drugih področjih uslužnosti.

Če se VI zanimate ali če imate izkušnjo, vas pričakuje tople sprejem v eni izmed mnogo agencij, ki so vpisane na rumenih straneh telefonske knjige pod

"SOCIAL SERVICE ORGANIZATIONS"

Biti v korist drugim pomeni **DOBRO** državljanstvo

[Signature]

Minister Državljanstva in Imigracije

NOVICE

● **Casnikar Isaac Don Levine**, ki se je vrnil iz SSSR po enomesečnem obisku, je izjavil, da skrb za hrano okupira ves prosti čas povprečnega državljanin in da se v zadnjih petih letih ni preskrb s hrano izboljšala niti za pičico. Niti uspeh kozmonautke Tereškove ni posebno vplival na povprečne ljudi. Don Levine, ki govori rusko, poroča, da je bil ob času oznanila uspeha v nekem hotelu v Kijevu, kjer je bilo kakih 150 parov na večerji in plesu. Govoril je z mnogimi navzočimi, pa niti eden ni omenil kozmonautke.

● **V posebni oddaji** za televizijo v Angliji je papež Pavel VI. izjavil, da je "tehnologija" eno izmed sredstev, ki jih je dal Bog človeku, da more izpolniti svetopisemsko zapoved "podvrži si zemlji in ji gospoduj". Zato jo mora rabiti tako, da ga bo še bolj povežala z Bogom in sočlovekom. Mnogokrat smo prisiljeni misliti na grozote, ki jih lahko povzročijo zloraba teh novo odkritih sil, toda na drugi strani ne smemo pozabiti, kako veličastne poglede nam lahko nudi, če jo bosta vodila pravičnost in ljubezen".

stroje in radijske aparate.

● **John H. Glenn, Jr.**, ki je prvi od Amerikancev obletel zemljo, je izjavil, da se bo potegoval za mesto v senatu kot zastopnik države Ohio na demokratski strani. Po njegovem mnenju bo njegovo tehnično znanje v korist senatu, ki določa denarna sredstva za plete v ozračje.

● **Prvi zaupnik pok.** predsednika Kennedyja je zapustil službo. Theodore Sorensen je odpovedal službo kot posebni svetovalec predsedniku in se namerala posvetiti pisanju knjige, ki jo je imel v načrtu pokojni predsednik.

● **Gary Churchill** iz Saskatchewan, bivši menažer Brock and District Credit Union, je odstopoval v Severno Ghano, kjer bo pomagal škofu Petru Deryju organizirati kreditne zveze. Škof Dery je kot duhovnik študiral v Antigonishu v Coady Institutu in je organiziral 6 kreditnih združenj v škofiji Wa. 26 članov Peace Corps se je udeleževalo posebnega tečaja, da bodo organizirali kreditne zveze v Ekvadorju.

● **CUNA in Agency for International Development** sta izdelala nov film o kreditnih zvezah, naslovljen "M ali čudež v Santi Cruz" — besedilo bo v španščini in angleščini.

● **Castrov obisk v Moskvi** ni bil zaman. Ladja, ki je nalagala v Halifaxu, N.Sc., pšenico za Sovjetsko zvezo, je dobila nalog, naj zapelje žito v Kubo. Mornarji Kitajci iz Hong-Konga so se uprli, ker so bili pri zadnjem

obisku v Kubi dolgo zadržani. Ker so begunci, se boje, da bi jih v Kubi zajeli agenti komunistične Kitajske, ki ima dobre zveze s Kubanci.

● **Zeni L.H. Oswalda**, morilca predsednika Kennedyja, ki je poskusil ustreliti tudi generala Walkerja (po izpovedi žene Marine, ki je po rodu Rusinja), so ljudje darovali nad 25.000 dolarjev zanj in za njuna dva otroka. Družina pok. policaja J.D. Tippita, ki je bil ubit, ko je hotel aretirati Oswalda, je prejela v darovih nad pol milijona dolarjev.

● **Direktor FBI J. Edgar Hoover** je poročal ob koncu leta, da so zborovali v oktobru v Chicagu komunistični delegati z namenom, da organizirajo mladinsko organizacijo v ZDA, ki bi bila dvomesečni tečaj za menažerje afriških zadrug, ki ga je organizirala FAO v mestu Moshi v Tanganjiki.

● **Leonard Oja**, po rodu Estonec, računovodja Eastern Cooperative Services v Antigonishu, je bil poslan kot predavatelj na dvomesečni tečaj za menažerje afriških zadrug, ki ga je organizirala FAO v mestu Moshi v Tanganjiki.

● **Zapadne države** prispevajo v zunanji pomoči, preračunano na osebo, naslednje vsote v ZDA dolarjih: Francija 20.93, ZDA 19.17, Anglija 7.80, Zapadna Nemčija 7.75 in Kanada 2.66. V tem niso vključeni darovi in podporne akcije zasebnikov in zasebnih dobroteljskih organizacij.